

EU:n koheesiorahoitusesitys ja Itä- ja Pohjois-Suomen kannanotot asiaan

MYR § 23

EU:n komissio hyväksyi 2.5.2018 ehdotuksen EU:n seuraavaksi monivuotiseksi rahoituskehikseksi vuosiksi 2021 – 2027. Komissio antoi 29. – 30.5. rahoituskehystiedonantoa täsmentäviä lainsäädäntöehdotuksia, joilla ohjattaisiin EU:n tulevaisuuden koheesipolitiikkaa.

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella valtionneuvosto lähettää eduskunnalle Euroopan komission 29 – 30. päivänä toukokuuta 2018 antamat ehdotukset neuvoston ja Euroopan parlamentin asetuksiksi ja niihin liittyvät Suomen kannanotot. Näistä ns. U-kirjeistä tulevan ohjelmakauden rakennerahastoasiat sisältyvät Valtioneuvoston kirjelmään Eduskunnalle yhteisen kumppanuussopimuksen rahastojen ja Euroopan globalisaattiorahaston sääntelystä sekä koheesipolitiikan uudistamisesta ohjelmakaudelle 2021–2027 annetuista komissio ehdotuksista (*koheesipolitiikan asetuspaketti*). Tämän ja muita EU:n politiikkalohkoja koskevat U-kirjeet löytyvät verkko-osoitteesta:

<https://www.eduskunta.fi/FI/lakiensaaminen/valtiopaivaasiat/Sivut/Valtioneuvoston-Ukirjelmat.aspx>

Koheesipolitiikan asetuspakettia koskeva U-kirje, Valtioneuvoston U-kirjelmä U 78 2018 vp, sisältää tiiviin kuvauksen EU:n komission asetusesitysten sisältöön.

Itä ja Pohjois-Suomen neuvottelukunta antoi kokouksessaan 31.8.2018 Rovaniemellä kannanoton Komission tekemään koheesiorahoitusesitykseen Itä- ja Pohjois-Suomeen ohjelmakaudelle 2021-2027.

Euroopan Komission toukokuussa 2018 antamassa budjettiesityksessä jäsenvaltioiden maksuosuudeksi on esitetty 1,11% bruttokansantuotteesta. Suomelle tässä esityksessä on laskettu olevan nousua kuluvan ohjelmakauden saantoon on noin 5% (laskutavasta riippuen summa euroina on 80-90 M€). Suomi on komission koheesipolitiikkaesityksessä siirtymäaluetta, lukuun ottamatta Uttamaata ja Ahvenanmaata.

Koska koheesipolitiikan rahoituksenjakomekanismeissa harvan asutuksen peruskriteeri koskettaa vain kehittyneitä alueita, Suomi ei nyt käytetyllä laskutavalla tule saamaan lainkaan rahoitusta.

Kuluvalla kaudella harvan asutuksen yleiskriteeri ja Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden (NSPA) erityisrahoitus tuottavat 59% Suomen kaikesta rahoituksesta, joten muutos heikentäisi Itä- ja Pohjois-Suomen asemaa koheesiopolitiikassa merkittävästi. Komission tällaisten tilanteiden varalle kehittämän ns. ”turvalausekkeen” perusteella Itä- ja Pohjois-Suomen alueen saanto laskettaisiin kehittyneiden alueiden kategorian mukaan ja siten myös harvan asutuksen perusrahoitus saataisiin hyödyntämään aluetta. Turvalauseke on kertaluonteinen ratkaisu, johon liittyy epävarmuustekijöitä mm. rahoitussaannon riittävyyden ja jatkuvuuden kannalta.

Komission rahoitusesityksessä NSPA-tuen määrä on 30€/ asukas/ vuosi. Kuluvan kauden tuen nykyarvoon verrattuna laskua on 12,9%. Suomen maatalousrahoituksen saanto on pienentymässä peräti 14% mikä on Itä- ja Pohjois-Suomen näkökulmasta huolestuttavaa. Maatalousrahoituksen leikkaus kohdistuisi voimakkaasti nimenomaan Itä- ja Pohjois-Suomen harvaanasutuille alueille, sillä ennakkotiedon mukaan vaarassa tällöin olisivat nimenomaan maaseudun kehittämiseen tarkoitettu rahoitus.

Tuleva maakunta- ja sote-uudistus muuttaa valtion ja maakuntien suhdetta, mikä tulee ottaa huomioon myös tulevien rakennerahasto-ohjelmien valmistelussa. Eduskunnan käsittelyssä olevat esitykset aluekehittämistä ja kasvupalveluja koskeviksi lainsäädännöksi eivät sisällä tulevaa ohjelmakautta koskevia säädöksiä. Uusien ohjelmien valmistelu on kuitenkin tarkoituksen mukaista aloittaa jo kuluvana syksynä, jotta ne ehditään saada valmiiksi ennen 2021 alkavan seuraavan ohjelmakauden alkua. Itä- ja Pohjois-Suomen huippukokouksen kannanottoon sisältyi myös esitys valmistella koko Itä- ja Pohjois-Suomea koskeva yhteinen rakennerahasto-ohjelma.

Erillisliitteenä Itä- ja Pohjois-Suomen kannanotto asiaan.

Lisätietoja asiasta antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044-797 0197.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Merkitään tiedoksi.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR):

Merkittiin tiedoksi.